

PROGRAM
DORADZTWA ZAWODOWEGO
w Zespole Szkół we Wzdole Rządowym
w roku szkolnym 2024/2025

1. Cel ogólny:

Doradztwo zawodowe prowadzone w Zespole Szkół we Wzdole Rządowym polega na realizacji w szkole działań w celu wspierania uczniów w procesie rozpoznawania zainteresowań i predyspozycji zawodowych oraz przygotowania do wyboru kolejnego etapu kształcenia i zawodu, które prowadzą do podejmowania świadomych decyzji edukacyjnych i zawodowych przez uczniów.

2. Cele szczegółowe:

2.1. Klasy I-VI

- wyjaśnienie znaczenia pracy w życiu człowieka,
- zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów, które człowiek może wykonywać,
- uruchomienie kreatywności uczniów na temat swojej przyszłości,
- zapoznanie uczniów ze znaczeniem własnych zainteresowań i predyspozycji w wyborze właściwego zawodu,
- poszukiwanie przez uczniów odpowiedzi na pytanie: jakie są moje możliwości, uzdolnienia, umiejętności, cechy osobowości, stan zdrowia,
- rozwijanie umiejętności oceny swoich możliwości.

2.2. Klasy VII-VIII

- odkrywanie i rozwijanie świadomości zawodowej uczniów, planowanie drogi edukacyjno-zawodowej na każdym etapie edukacji,
- motywowanie uczniów do podejmowania dyskusji i refleksji nad wyborem przyszłej szkoły i zawodu,
- rozbudzanie aspiracji zawodowych i motywowanie do działania,
- wdrażanie uczniów do samopoznania,
- kształcenie umiejętności analizy swoich mocnych i słabych stron,
- rozwijanie umiejętności pracy zespołowej i współdziałania w grupie,
- wyrabianie szacunku dla samego siebie,
- poznanie możliwych form zatrudnienia,
- poznanie lokalnego rynku pracy,
- poznanie możliwości dalszego kształcenia i doskonalenia zawodowego,

- poznawanie struktury i warunków przyjęć do szkół ponadpodstawowych,
- poznawanie różnych zawodów,
- udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

1. Treści programowe

3.1. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas I-III szkoły podstawowej

a) Poznanie siebie

Uczeń:

- opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;
- prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;
- podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;
- podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;
- podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

b) Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;
- opisuje, czym jest praca, i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;
- omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;
- opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;
- posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

c) Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;
- wskazuje treści, których lubi się uczyć;
- wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

d) Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;
- planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

3.2. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas IV-VI szkoły podstawowej

a) Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;
- wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;
- podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;
- prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.

b) Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;

- opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;
- podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;
- posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
- wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

c) Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów oraz omawia swój indywidualny sposób nauki;
- wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;
- samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

d) Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych;
- planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

3.3. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas VII-VIII szkoły podstawowej

a) Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
- rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe)
- dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;

- rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych;
- rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;
- określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

b) Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając wymagane kwalifikacje oraz możliwości ich uzyskiwania;
- porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;
- wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;
- uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
- analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy;
- wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;
- dokonuje autoprezentacji.

c) Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;
- analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów;
- charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej;
- określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

d) Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;
- określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;
- identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;
- planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

4. Warunki i sposoby realizacji programu

4.1. W klasach I-III określone w programie cele przewidziane są do realizacji:

- a) podczas zajęć edukacji wczesnoszkolnej (w ramach realizacji podstawy programowej);
- b) podczas innych działań związanych z doradztwem zawodowym realizowanych w szkole (np. spotkania z pasjonatami i przedstawicielami różnych zawodów, wycieczki zawodoznawcze do przedsiębiorstw, instytucji publicznych).

Warunkiem efektywności realizacji wyznaczonych celów jest pozyskanie do współpracy rodziców uczniów klas I-III szkoły podstawowej. Wsparcie ze strony rodziców – poprzedzone zaznajomieniem ich z ideą i celami orientacji zawodowej – wzmacnia działania szkoły w tym obszarze, a przede wszystkim utrwała kształtowanie właściwej postawy (w tym kreatywność, przedsiębiorczość i innowacyjność).

4.2. W klasach IV-VI program będzie realizowany poprzez:

- podejmowanie tematyki związanej z planowaniem ścieżki edukacyjno-zawodowej podczas godzin wychowawczych;
- poruszanie tematyki doradztwa zawodowego na zajęciach przedmiotowych,
- spotkania z przedstawicielami zawodów;
- organizowanie konkursów zawodowych;
- udział w przedsięwzięciach lokalnych: targi szkół, giełdy tzw. dni otwarte.

4.3. W klasach VII-VIII doradztwo zawodowe realizowane jest:

- w formie zajęć doradztwa zawodowego w wymiarze 10 godzin dydaktycznych w ciągu roku szkolnego;
- w ramach zajęć z pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- na zajęciach przedmiotowych;
- na lekcjach z wychowawcą.

4.4. Tematy do realizacji na zajęciach doradztwa zawodowego

a) Klasa VII

1. Czy wszyscy jesteśmy inteligentni? – test inteligencji wielorakich. O czym będziemy mówić na zajęciach z doradztwa zawodowego?
2. Nasze temperamenty-czy ich znajomość może być pomocna w wyborze zawodu?
3. Motywacja – co to jest i po co?
4. Czy współpraca się opłaca?
5. Jak się uczę i jak działam? – określamy style uczenia się i dominującą półkulę.
6. Czy kreatywność potrzebna jest w życiu zawodowym?
7. Jaki jestem? Oto jest pytanie.
8. Komunikacja interpersonalna, czyli jak mówić, jak słuchać, by się porozumiewać.
9. Zainteresowania – inspiracja do działania i sposób na relaks.
10. Świat zawodów.

b) Klasa VIII

1. Uczniu szkoły podstawowej, co po podstawówce? – ścieżki kształcenia.
2. Jak być kreatywnym? – rozwijamy kompetencje miękkie.
3. Jakie są moje predyspozycje zawodowe?
4. Jak podejmować decyzje? – drzewko decyzyjne.
5. Co należy wziąć pod uwagę, wybierając przyszły zawód?
6. Zawody deficytowe i zawody przyszłości. Rynek pracy w Polsce i naszej okolicy.
7. Oferta szkół ponadpodstawowych w naszym rejonie.

8. Co to są kwalifikacje zawodowe. Poznajemy różne zawody.

9. Poznajemy zawody.

10. Dokumenty aplikacyjne.

4.5. Wykaz tematów z poszczególnych przedmiotów na których realizowane są treści z zakresu doradztwa zawodowego – załącznik nr 1.

5. Ewaluacja programu

Założone cele programu podlegają weryfikacji, a więc ocenie, w jakim stopniu zostały one zrealizowane dzięki podjętym działaniom.

Efektem ewaluacji powinno być doskonalenie programu służące dostosowaniu go do potrzeb i możliwości uczniów, potrzeb szkoły czy lokalnego rynku pracy.